

**ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

УДК 658.71:338.242

АЗАРЕНКОВА ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА

**ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ
МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ
В УМОВАХ РИНКУ**

Спеціальність 08.06.01 — "Економіка підприємств і
організація виробництва"

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Харків — 1997

658

ЛНБ ім. В. Стефаника

00330816 (L)

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Харківському державному економічному університеті Міністерства освіти.

Науковий керівник — кандидат економічних наук, професор
Чечетов Михайло Васильович
Харківський державний економічний університет, професор

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Українська Лариса Олегівна
Харківський державний економічний університет, професор

кандидат економічних наук
Чаплій Юрій Григорович
Облдержадміністрація, керівник відділу

Провідна установа—Харківська державна академія міського господарства, Міністерство освіти, м. Харків.

Захист відбудеться 30. жовтня 1997 року о 13⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради, шифр Д64.055.01 у Харківському державному економічному університеті за адресою: 310001, м. Харків, пр. Леніна, 9-а.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Харківського державного економічного університету за адресою: 310001, м. Харків, пр. Леніна, 9-а.

Автореферат розісланий 29. вересня 1997 року.

Вчений секретар спеціалізованої вченої ради

Дороніна М.С.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

1. Актуальність теми. Формування ринкових відносин в Україні вимагає мобілізації усіх резервів структурної перебудови економіки. Одними з найважливіших серед них є резерви ресурсозберігання. Особливість їх значення полягає в тому, що введення їх в дію дозволяє сформувавши ефективну структуру кінцевого використання прибутку. Назріла гостра необхідність проведення глибоких теоретичних досліджень раціонального споживання матеріально-сировинних ресурсів в умовах перехідного періоду і розробка напрямків підвищення ефективності ресурсозберігання в цілому.

Практика свідчить, що на підприємствах сьогодні допускаються значні втрати сировини, металу, деревини та іншої продукції, слабо утилізуються відходи виробництва, що зумовлює високу собівартість продукції. Разом з тим досягнення науки і техніки дозволяють створити умови і можливості для більш раціонального використання ресурсного потенціалу підприємства.

Значний вклад у розробку питань, пов'язаних з раціональним використанням сировинних, матеріальних, паливно-енергетичних ресурсів, внесли вітчизняні та зарубіжні економісти. Питанням ресурсозберігання присвячені роботи Алімова А.Н., Амирова Ю.Д., Біляєва Ю.А., Дж. Болта, Волкова В.І., Гриньової В.М., Карліка А.Є., Куліша С.А., Котлера Ф., Львова Д.С., Одес В.І., Одінцової Г.С., Олійника С.У., Поляк А.М., Хейне П., Савченко А.П., Смирнова К.А., Фасоляка Н.Д., Федорищевої А.Н., Хохлова М.П., Хруцького В.Є., Чумаченка М.Г., Шульгіна Ю.Г. та ін.

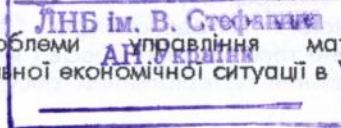
Вивчення опублікованих в останні роки робіт та узагальнення досвіду роботи підприємств машинобудівного комплексу України і Харківщини дозволило дійти висновку, що цілий ряд принципово важливих проблем управління матеріальними ресурсами ще не знайшли свого вирішення.

Актуальність проблеми ресурсозберігання в умовах перехідної економіки, її теоретичне і практичне значення зумовили необхідність проведення даного дослідження і визначили тему дисертації.

2. Мета і задачі дослідження. Метою дисертації є теоретичне обґрунтування та розробка науково-практичних рекомендацій по визначенню та введенню в дію резервів ефективного управління матеріальними ресурсами в умовах ринку.

Для досягнення поставленої мети у роботі були вирішені такі задачі:

проаналізовані проблеми управління матеріальними ресурсами у контексті загальної економічної ситуації в Україні;

узагальнені вітчизняні та зарубіжні дослідження процесу матеріально-технічного забезпечення як засобу збалансування попиту і пропозиції у ринковій економіці;

визначені особливості сучасних форм управління матеріальними ресурсами, які використовуються в зарубіжній практиці;

досліджено зв'язок результативності роботи підприємств з структурою матеріальних ресурсів, що ними споживаються;

виконана оцінка можливостей використання економіко-математичних і статистичних методів у процесі управління матеріальними ресурсами;

проаналізовані можливості використання маркетингових принципів в управлінні матеріально-технічним забезпеченням (МТЗ) підприємств;

обґрунтовані методичні підходи до використання логістики в управлінні матеріальними ресурсами;

запропонована методика визначення суттєвих факторів управління матеріальними ресурсами, що забезпечують конкурентоспроможність підприємства;

розроблені методичні підходи до управління прибутком підприємства з урахуванням змін ринкових цін на матеріальні ресурси, якими вони користуються;

виконано порівняльний аналіз економічних інструментів державного управління охорони навколишнього середовища, які використовуються в розвинених країнах.

3. Предмет і об'єкт дослідження. Предмет дослідження — проблема управління матеріальними ресурсами на підприємствах в умовах формування ринкових відносин. Об'єктом дослідження є машинобудівні підприємства харківського регіону.

4. Загальна методика дослідження. Теоретичною та методологічною основою наукової роботи є фундаментальні дослідження вітчизняних та зарубіжних економістів з питань управління матеріальними ресурсами, закони України та постанови уряду.

При виконанні досліджень використана спеціальна література, дані про роботу машинобудівних підприємств України, матеріали статистичної звітності та результати наукових досліджень, які виконані за безпосередньою участю автора на кафедрі бухгалтерського обліку Харківського державного економічного університету.

Загальною методологічною базою дослідження є матеріалістичне тлумачення процесів і явищ в економіці (зокрема в області управління матеріальними ресурсами), діалектичний підхід

до їх розгляду. Застосована діалектична логіка у доказі отриманих результатів і положень, що захищаються.

Як окремі наукові методи застосовувалися методи аналізу, статистичні методи. В роботі використані такі спеціальні методи, як кластерний аналіз, таксономія, спосіб індексних мультиплікаційних моделей і методика пофакторного розкладання, а також економіко-математичні методи.

5. Наукова новизна результатів, отриманих особисто автором:

теоретично обґрунтований розгляд управління матеріально-технічним забезпеченням як засібом збалансування попиту та пропозиції;

запропоновано застосування методів логістики для раціоналізації матеріальних потоків та запасів;

визначені і класифіковані втрати машинобудівних підприємств, що виникають внаслідок нераціонального управління матеріальними ресурсами;

розроблена методика оцінки інтенсивності використання потенціалу системи управління матеріальними ресурсами;

обґрунтовані напрямки екологізації виробництва в Україні з урахуванням результатів останніх наукових досліджень в області ефективного ресурсоспоживання.

6. Практичне значення дослідження полягає в тому, що застосування запропонованих розробок та одержаних результатів дозволяє визначити та ввести в дію резерви підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами на підприємствах машинобудівного комплексу в умовах формування ринкових відносин.

7. Реалізація результатів дослідження. Викладені в дисертації висновки та пропозиції знайшли конкретну реалізацію на підприємствах м. Харкова, зокрема у ЗАТ "Турбоатом", ВАТ «Серп і молот».

8. Апробація роботи. Основні результати виконаних досліджень, висновки та пропозиції, викладені в дисертації, доповідались та були схвалені на вітчизняних та міжнародних науково-практичних конференціях: "Методи бухгалтерського обліку на підприємствах" (Тернопіль, 1992); "Проблеми підготовки кадрів в умовах ринкової економіки" (Харків, 1992); "Проблеми створення і функціонування спеціальних економічних зон у Харкові" (Харків, 1993); "Проблеми формування й розвитку регіональних механізмів господарювання" (Харків, 1994); "Економічні проблеми розвитку промислового підприємства" (Одеса, 1995); Першій Міжнародній

науково-практичній конференції молодих економістів «Сучасні проблеми розвитку виробництва» (Харків, 1996).

9. Публікації. За результатами досліджень опубліковано 14 робіт загальним обсягом 3.5 ум. друк.арк., що відображають основний зміст дисертації.

10. Структура та обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків. Робота містить 153 сторінки машинописного тексту, 12 таблиць, 27 рисунків, 10 додатків, список літератури з 131 найменування.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обґрунтована актуальність теми дисертації, сформульовано мету і задачі дослідження, його предмет, об'єкт та загальну методику, практичне значення і наукову новизну результатів та рекомендацій.

У першому розділі — "Особливості управління матеріальними ресурсами у сучасних умовах" — проведений аналіз проблем матеріально-технічного забезпечення підприємств в умовах сучасного розвитку економіки України. Розглянуто матеріально-технічне забезпечення як засіб збалансування попиту та пропозиції і узагальнені сучасні форми управління матеріальними ресурсами в зарубіжній практиці.

У другому розділі — "Аналіз системи ресурсоспоживання на підприємствах машинобудівного комплексу" — проведений аналіз матеріально-технічного забезпечення Харківських машинобудівних підприємств. Детально розглянутий і проаналізований за допомогою економіко-математичних та статистичних методів процес управління матеріальними ресурсами. Досліджено можливість застосування маркетингових принципів у системі МТЗ підприємств.

У третьому розділі — "Ефективність управління матеріальними ресурсами як чинник фінансової стійкості і конкурентоспроможності підприємств" — обґрунтовано можливість управління матеріальними ресурсами з використанням принципів логістики. Розроблено модель управління прибутком підприємства з урахуванням змін ринкових цін на ресурси, що ним використовуються, визначені напрямки еколого-економічного реформування на підставі аналізу й узагальнення міжнародних наукових досліджень в області ефективного ресурсоспоживання.

У висновках викладено та узагальнено результати проведених у дисертації досліджень.

ВИСНОВКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Головною проблемою матеріально-технічного забезпечення підприємств в умовах ринкової економіки є збалансування попиту та пропозиції на товар.

Узагальнення вітчизняних та зарубіжних досліджень дозволило дійти висновку, що для вирішення даної проблеми необхідне виділення як мінімум трьох основних задач управління системою МТЗ (рис. 1).

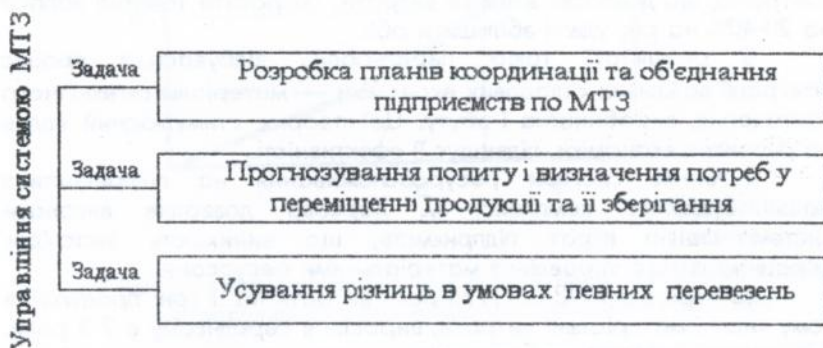

Рис. 1. Задачі управління системою МТЗ

2. Світовий досвід виробів ряд ефективних підходів до управління матеріальними ресурсами, що можна використати у вітчизняній економіці.

Розширилися і ускладнилися зв'язки між виробництвом і збутом, між промисловістю і ринком, між виробниками і споживачами. Зростання масштабів діяльності крупних промислових фірм викликав труднощі в реалізації продукції, які супроводжувалися підсиленням конкурентної боротьби за частку на ринку. Однією з основних тенденцій в розвитку товаровиробничої мережі стало скорочення часу руху товару від виробника до споживача. Виробництво наблизилось до ринку завдяки створенню нових збутових комплексів, які відповідають вимогам внутрішнього ринку.

Зростання виробництва, ускладнення його технології, зумовили конструктивні зміни в системах управління матеріально-технічним забезпеченням.

На цей час найбільший ефект, як показує проаналізований автором досвід, в зарубіжній практиці дає напівцентралізоване або змішане управління МТЗ, яке включає централізоване управління розподілом найважливіших та дефіцитних видів сировини і матеріалів при децентралізованому постачанні комплектуючих деталей і недефіцитної сировини.

На багатьох зарубіжних фірмах одержала детальний розвиток і концепція управління матеріалами з уведенням посади керівника матеріалами. При такій організаційній структурі досягається координація діяльності відділів закупок і виробничого контролю, що дозволяє знизити витрати, скоротити товарні запаси на 20-40% на рік, удвічі збільшити обіг.

В результаті таких перетворень відбувається процес інтеграції важливих складових економіки — матеріально-технічного постачання, виробництва і збуту. Це створює стимулюючий вплив на розвиток економіки, підвищує її ефективність.

3. Аналіз системи ресурсоспоживання на підприємствах машинобудівного комплексу м. Харкова дозволив виконати систематизацію втрат підприємств, що виникають внаслідок нерационального управління матеріальними ресурсами.

За період з 1993 по 1996 роки витрати на 1 грн. продукції, в тому числі і матеріальні витрати, виросли в середньому в 2-3 рази. Зростання інфляційних процесів, майже повна дезорганізація системи забезпечення призвели не тільки до скорочення виробництва продукції, але і до значного спаду виробництва, яке на підприємствах Харківської області склало у 1996 році 18,8%. У 1996 році 77% промислових підприємств області зменшили випуск продукції. На 969 млн. грн. знизився випуск виробів виробничо-технічного призначення. Наприклад, верстатів металоріжучих виготовлено лише 52% від рівня 1995 р., двигунів для тракторів і комбайнів, електродвигунів змінного струму — 56%, тракторів — 57%, крупних електромашин — 59%, цегли будівної — 79%, цементу — 23%. Приріст випуску зареєстрований тільки по продукції паливно-енергетичного комплексу (бензин автомобільний, дизельне паливо і газовий конденсат). На початок 1997 року в нормальному режимі працює тільки третина машинобудівних підприємств Харківщини.

Для усунення втрат машинобудівних підприємств, що виникають внаслідок нерационального управління матеріальними ресурсами доцільно виконати їхню систематизацію.

Дослідження показали, що несвоєчасне прийняття управлінських рішень про їх ліквідацію збільшує і примножує структуру втрат (рис.2). Це потребує інтенсифікації управління МТЗ.

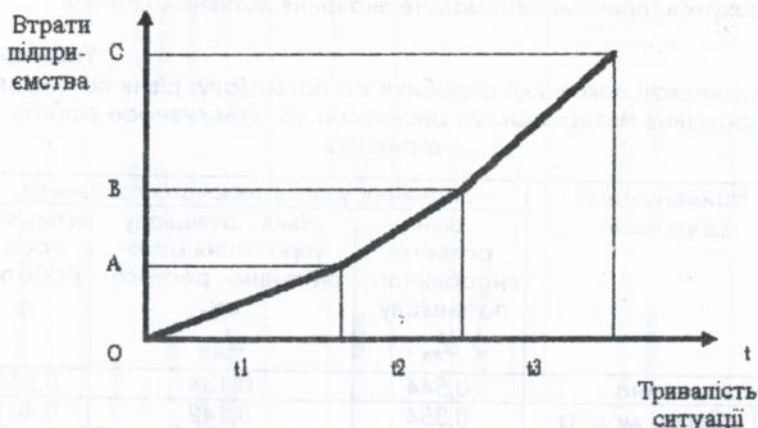

Рис. 2. Графік зміни втрат підприємств, що виникають внаслідок нерационального управління матеріальними ресурсами

OA — втрати через заміну матеріалів; AB — втрати через простій обладнання та робітників в період переналагоджування обладнання; BC — втрати внаслідок припинення випуску продукції.

4. Резерви інтенсифікації процесу управління матеріальними ресурсами можна визначити, зикористовуючи узагальнюючий коефіцієнт розвитку.

Узагальнюючі показники рівня розвитку виробничого потенціалу та потенціалу управління матеріальними ресурсами автором були змодельовані у вигляді таксонометричного коефіцієнта на основі статистичних даних про роботу 20 машинобудівних підприємств м. Харкова. Співвідношення цих коефіцієнтів кількісно вимірюють ступінь інтенсивності процесу управління матеріальними ресурсами (d):

$$d = \frac{d_{nn}}{d_{mp}}$$

де d_{nn} — узагальнюючий показник виробничого потенціалу підприємства;

$d_{\text{мр}}$ — узагальнюючий показник потенціалу управління матеріальними ресурсами.

В табл. 1 подано фрагмент отриманих у дисертації розрахунків, причому оптимальне значення дорівнює одиниці.

Таблиця 1

Узагальнюючі показники виробничого потенціалу, рівня потенціалу управління матеріальними ресурсами та інтенсивності роботи підприємств

Найменування підприємств	Значення узагальнюючого показника		
	рівня розвитку виробничого потенціалу, $d_{\text{нн}}$	рівня потенціалу управління матеріальними ресурсами, $d_{\text{мр}}$	інтенсивності роботи, d
Електромашина	0,544	0,134	0,246
ВАТ «Серп і молот»	0,354	0,142	0,401
АТ «Укрелектромаш»	0,048	0,364	1,583
АТ «ХТЗ»	0,366	0,141	0,385
ЗАТ «Червоний Жовтень»	0,583	0,131	0,255

Низький рівень розвитку виробничого потенціалу має АТ «Укрелектромаш», значення узагальнюючого показника його розвитку — 0,048. Проте результат рівня управління ресурсами найбільш високий — 0,364. Узагальнюючий показник інтенсивності праці найвищий по групі — 1,583. Для даного підприємства має сенс збільшення рівня розвитку виробничого потенціалу.

Для інших підприємств актуальною є проблема інтенсифікації рівня управління матеріальними ресурсами. Більш докладні дослідження прибутків показали, що підвищення ефективності виробництва на підприємствах які досліджуються, зв'язане у першу чергу зі зменшенням матеріаломісткості, скороченням витрат по зберіганню та доставці сировини, оперативністю в управлінні МТЗ і його раціональною організацією.

5. Зміни в системі управління матеріальними ресурсами машинобудівних підприємств вимагають використовувати логістику для оптимізації матеріальних потоків та запасів.

В роботі обгрунтована необхідність переходу підприємств на управління матеріальними ресурсами за схемою, наведеною на рис.3.

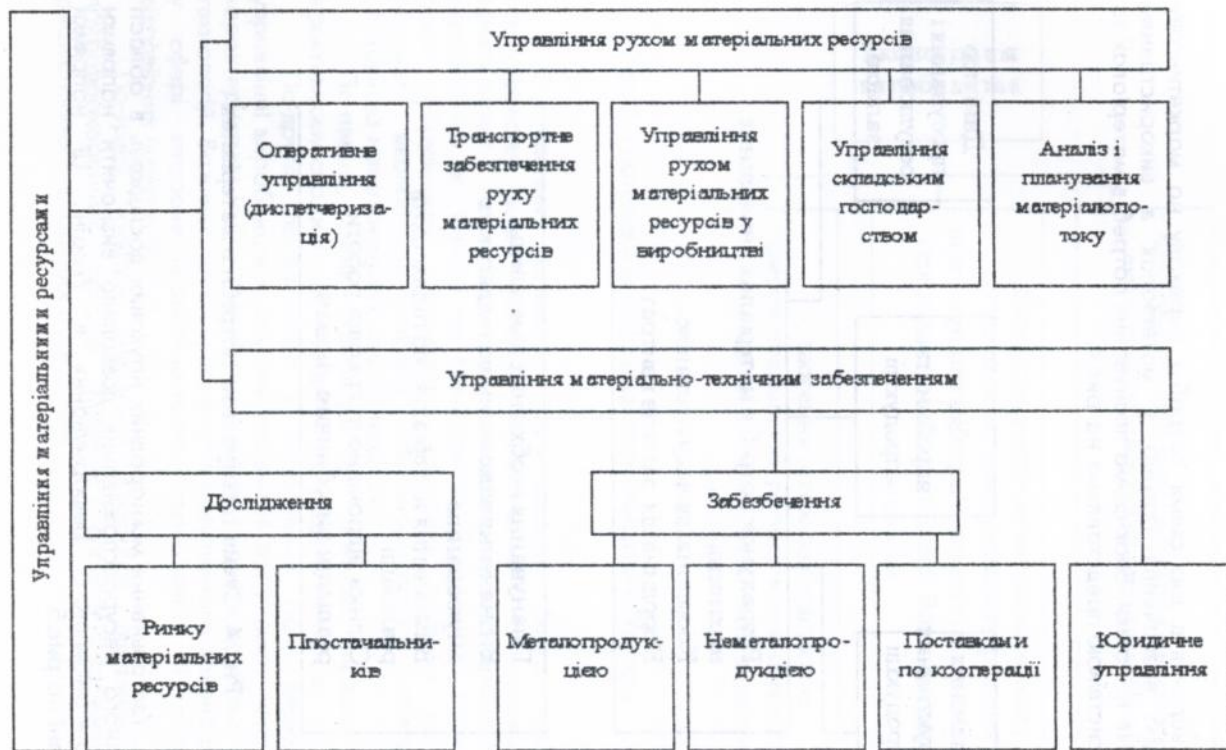

Рис. 3. Схеми управління матеріальними ресурсами на машинобудівних підприємствах

Уведення в дію схеми потребує переходу на маркетингову концепцію визначення потреб у матеріалах з використанням принципів логістики. Блок-схема планування потреб в матеріалах за такою системою представлена на рис.4.

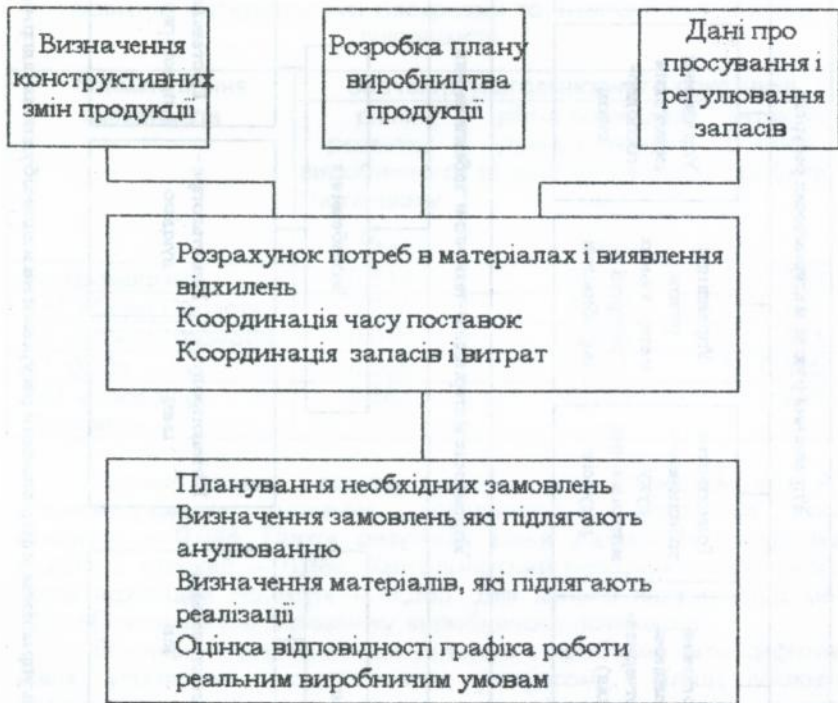

Рис. 4. Схема планування потреби в матеріалах

6. Узагальнення міжнародних наукових досліджень в області ефективного ресурсоспоживання дозволило визначити напрямки еколого-економічного реформування в Україні. Ці напрямки визначені на рис.5.

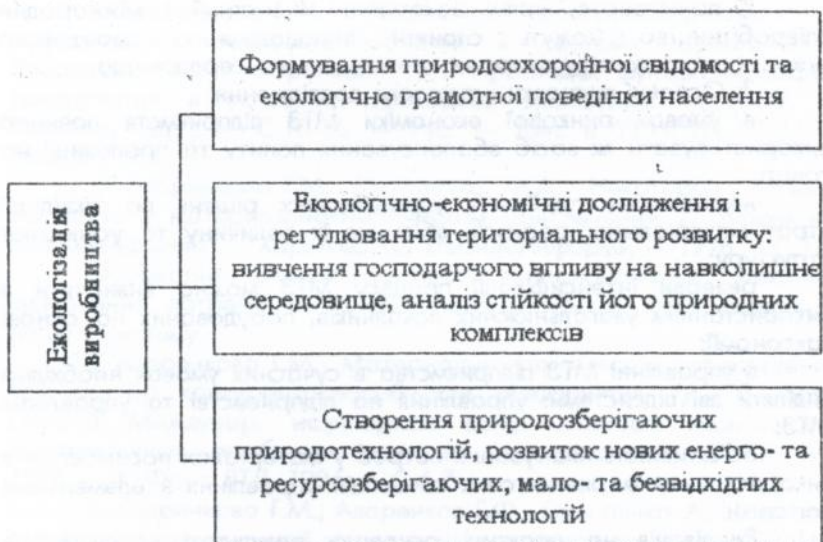

Рис. 5. Напрямки екологізації виробництва в Україні

Є підстави вважати, що завдяки більш суворому законодавству щодо охорони навколишнього середовища та ефективному правозастосуванню поновлення промислового виробництва по Україні не призведе до відповідного підвищення рівня забруднення. Проведення ринкових реформ на фоні розумної екологічної політики повинно сприяти поліпшенню становища навколишнього середовища.

По-перше, зміни відносних цін повинні сприяти більш ефективному споживанню енергії та природних ресурсів.

По-друге, приватизація і скорочення ролі держави в управлінні виробництвом змусить керівників підприємств покращити характеристики існуючого обладнання та перейти до більш чистих технологій. Важливо також є прийняття ефективного законодавства у сфері охорони навколишнього середовища і залучення відповідних інвестицій.

По-третє, суворе відділення власників підприємств від природоохоронних органів повинно сприяти забезпеченню реалістичних екологічних нормативів.

І, по-четверте, прямі закордонні інвестиції і міжнародне співробітництво можуть сприяти впровадженню передового міжнародного досвіду охорони навколишнього середовища.

7. Основні висновки наукового дослідження:

в умовах ринкової економіки МТЗ підприємств повинно використовувати як засіб збалансування попиту та пропозиції на товар;

несвоєчасне прийняття управлінських рішень по ліквідації втрат матеріальних ресурсів збільшує їх величину та ускладнює структуру;

резерви інтенсифікації процесу МТЗ можна визначити з використанням узагальнюючих показників, побудованих на основі таксономії;

в управлінні МТЗ підприємства в сучасних умовах необхідно виділяти дві підсистеми: управління на підприємстві та управління МТЗ;

об'єктивність планування потреб у матеріалах посилюється з використанням маркетингових концепцій управління з елементами логістики.

Реалізація на практиці основних результатів дослідження дозволить підвищити наукову обґрунтованість рішень у системі управління матеріальними ресурсами підприємства.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ РОБІТ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Азаренкова Г. Структурна перебудова і проблеми ресурсозбереження // Економіка України. — 1997. — №8(429). — С.88-89.

2. Азаренкова Г.М. Некоторые особенности организации сбыта в зарубежных фирмах // Вісник. — 1997. — №1. — С.37-39.

3. Азаренкова Г. Структурная перестройка и проблемы ресурсозбережения // Економіка України. — 1997. — №8(421). — С.88-89.

4. Азаренкова Г.М. Возможность применения методов логистики службами материально-технического обеспечения предприятий // Вісник. — 1997. — №3.

5. Василевская Н.Е., Чернышева Г.М. Преобразование форм собственности в современных условиях: Аналитический обзор. — ХЦНТЭИ, 1993. — 24с.

Особистий внесок автора: розглянуті форми, види, відношення власності та необхідність їх зміни з переходом до ринку.

6. Азаренкова Г.М. Проблемы ресурсосбережения и эффективного ресурсопотребления в системе экологической безопасности // Азаренкова Г.М. Проблемы функционирования предприятий в условиях переходной экономики. — ХГЭУ. — Харьков, 1997. — С.10-16. — Рус. — Деп. в УИНТЭИ 07.04.97, №313-У197.

7. Азаренкова Г.М. Пилипенко А.А. Некоторые аспекты логистики в материально-техническом обеспечении // Эффективный менеджмент. — Харьков: АО «БизнесИнформ», — 1996. — С.5-7.

Особистий внесок автора: запропонований механізм визначення потреби в матеріальних ресурсах, який входить в логічну систему.

8. Азаренкова Г.М. Материально-техническое обеспечение как фактор конкурентоспособности предприятия // Сб. докл. Первой Междунар. науч.-практ. конф. молодых экономистов «Современные проблемы развития производства», 27-29 мая 1996. — Х: Форт ЛТД, 1996. — С.6-7.

9. Азаренкова Г.М., Азаренков Г.Ф., Пилипенко А.А. Некоторые вопросы оценочной характеристики основных фондов // Тез. докл. Междунар. науч.-практ. конф. «Экономические проблемы развития промышленного производства», 3-6 окт. 1995, ч.2. — Одесса: Б.и., 1995. — С.88.

Особистий внесок автора: обґрунтована необхідність перегляду концептуальних основ постановки вартісного обліку основних засобів та матеріальних ресурсів.

10. Азаренкова Г.М., Азаренков Г.Ф., Пилипенко А.А. Значение свободных экономических зон в развитии независимости // Проблемы формирования и развития региональных механизмов господарювання: Збірник. — Харків: Б.и., 1994. — С.3-4.

Особистий внесок автора: обґрунтоване значення вільної економічної зони в умовах ринку.

11. Четов М.В., Василевская Н.Е., Чернишева Г.М. Экономия материальных ресурсов в условиях рынка // Республик. межведомств. науч.-технич. сб. «Экономика и организация промышленного производства». Вып.29. — Киев: Техніка, 1993. — С.84-86.

Особистий внесок автора: відображений мотиваційний механізм ринкової економіки у вирішенні проблеми ресурсозбереження на промислових підприємствах міста Харкова.

12. Чернишева Г.М., Азаренков Г.Ф., Яковлева Г.Э. Развитие свободных экономических зон — фактор стабилизации экономики // Тез. докл. междунар. науч.-практ. конф. «Проблемы создания и

функціонування спеціальних (свободних) економічних зон в Харькове», 3-5 июня 1993. — Харьков: Б.и., 1993. — С.19-21.

Особистий внесок автора: розглянуті умови створення вільної економічної зони на базі м. Харькова.

13. Чечетов М.В., Василевская Н.Е., Чернишева Г.М. Место товарной биржи в инфраструктуре рынка // Тез. докл. Укр. науч.-практ. конф. «Проблемы подготовки кадров для работы в условиях рыночной экономики», 29-30 сент., ч.1. — Харьков: Б.и., 1992. — С.108-110.

Особистий внесок автора: розкриті основні фактори, які зумовили масове створення товарних бірж в Україні.

14. Чечетова Н.Ф., Чернишова Г.М. Оцінка вартості майна в умовах приватизації // Тез. доп. і виступів обласної наук.-практ. конф. «Методологія бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності», 4-6 травня 1992р. — Тернопіль: Б.и., 1992. — С.51.

Особистий внесок автора: запропоновано в ролі оцінки вартості майна в умовах приватизації використовувати показник ліквідності.

Азаренкова Г. М. Ефективність управління матеріальними ресурсами в умовах ринку. — Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.06.01 — економіка підприємств і організація виробництва. — Харківський державний економічний університет, Харків, 1997.

Захищаються результати теоретичних досліджень і методичні рекомендації щодо підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами в умовах становлення ринкових відносин в Україні.

У роботі теоретично обгрунтований розгляд управління матеріально-технічним забезпеченням як засіб збалансування попиту та пропозиції на товар; запропоноване застосування методів логістики для раціоналізації матеріальних потоків і запасів; визначені та класифіковані втрати машинобудівних підприємств, які виникають внаслідок нерационального управління матеріальними ресурсами; розроблена методика оцінки інтенсивності використання потенціалу системи управління матеріальними ресурсами; обгрунтовано напрямки екологізації виробництва в Україні.

Ключові слова: планування, управління матеріальними потоками, матеріальні ресурси, логістика, екологізація.

Азаренкова Г.М. Эффективность управления материальными ресурсами в условиях рынка. — Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.06.01 — экономика предприятий и организация производства. — Харьковский государственный экономический университет, Харьков, 1997.

Защищаются результаты теоретических исследований и методические рекомендации по повышению эффективности управления материальными ресурсами в условиях становления рыночных отношений в Украине.

В работе теоретически обосновано управление материально-техническим обеспечением как способ сбалансирования спроса и предложения на товар; предложено внедрение методов логистики для рационализации материальных процессов и запасов; определены и классифицированы потери машиностроительных предприятий, возникающие вследствие нерационального управления материальными ресурсами; разработана методика оценки эффективности использования потенциала системы управления материальными ресурсами; обоснованы направления экологизации производства в Украине.

Ключевые слова: планирование, управление материальными потоками, материальные ресурсы, логистика, экологизация.

Azarenkova G.M. The efficiency of the material resources management under the market economy. — Manuscript.

Thesis as the manuscript for the master of science degree in economics according to the specialty 08.06.01 — economy of enterprises and organization of the production. — The State Economic University, Kharkiv, 1997.

The results of the theoretic researches and methodological recommendations as to increase the efficiency of the material resources management under the market economy in Ukraine are being defended. The consideration of management of the material — technical supply as one of the means of the balanced demand and supply for goods is being developed. The logistic methods for the rationing of the material processes are being put for ware, the losses of the machine-building enterprises are being determined and classified. The losses happen because of non-rational use of the material resources. The methods for the evaluation of the rational use of the potential of the material resources management system is being developed; the trends for the ecological production in Ukraine are being grounded.

Key words: planning, management of the material streams, logistic, ecological protection.

Азаренкова Галина Михайлівна

ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ
МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В
УМОВАХ РИНКУ

Спеціальність 08.06.01 — «Економіка підприємств і
організація виробництва»

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Відповідальний за випуск

Маляревський Ю.Д.

Підписано до друку 25.09.97

Формат 60x84 1/16.

Папір друкарський №1. Друк офсетний. Обсяг 1.0 ум.-друк.арк.

Тираж 100 прим. Зам. № 489

Безкоштовно

РВВ ХДЕУ, 310001, м. Харків, пр. Леніна, 9а

AB 38.650